

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY

מחלקת תאגידיים www.isa.gov.il

החלטת אכיפה חשבונאית 1-14

ספטמבר 2014

נושא ההחלטה:

הצגה מחדש בגין אי גילוי נאות על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

תאריך ההחלטה:

מרץ 2014.

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים שנתיים לכל אחת מהשנים 2007 - 2012.

תיאור המסכת העובדתית והטיפול החשבונאי שיושם:

חברה א' הינה חברה ציבורית בה מכהן בעל השליטה כמנהל כללי (להלן – "בעל השליטה"). בעל השליטה מחזיק בשליש מהון מניותיה של חברה ב', שהינה חברה פרטית (יתרת ההחזקות בחברה ב' מחולקת שווה בשווה בין שני בעלי מניות אחרים).

בהתאם להסכם הפצה שנחתם בשנת 2002, העניקה חברה ב' לחברה א' את זכויות השיווק וההפצה של מוצרי חברה ב' בארץ. בהסכם זה נקבע מנגנון תשלום לפיו הרווחים או ההפסדים שיתקבלו בגין פעילותה של חברה א' בקשר עם מוצרי חברה ב' המופצים על ידה, יחולקו בחלקים שווים בין שתי החברות, כאשר בסוף כל רבעון שולמה לחברה ב' מקדמה על חשבון רווחי הפעילות במוצריה, והסילוק הסופי נעשה בסוף כל שנה, בהתחשב בסכומי המקדמות שהועברו לחברה ב' (להלן – "מנגנון המקדמות").

החל משנת 2007, משך בעל השליטה מקדמות מחברה א' בסכומים משתנים על חשבון מקדמות חברה ב', באופן שלא תאם את הסכם תשלום המקדמות בין חברה א' לבין חברה ב'. יתרה מכך, משיכות אלה לא אושרו על ידי האורגנים המוסמכים לכך בחברה א' בהתאם להוראות הדין. אחת לרבעון נעשתה התחשבות בין חברה א' לבין חברה ב', בניכוי הסכומים שנמשכו על ידי בעל

השליטה. ככל שהיתה יתרת חובה בחשבון חברה ב' בגין משיכות בעל השליטה, יתרה זו קוזזה במשך הרבעונים של אותה שנה, כאשר יתרת חובה שנותרה עד סוף השנה הקלנדרית במהלכה נמשכו מקדמות כאמור על ידי בעל השליטה, נפרעה במזומן על ידו.

נוסף על האמור, בעל השליטה החזיק ברשותו כרטיס אשראי של החברה, אשר חויב על ידו במהלך כהונתו כמנכ"ל או כיו"ר דירקטוריון, בגין הוצאות שאינן קשורות לביצוע תפקידו. היתרות בכרטיס זה נרשמו בספרי חברה א', ונפרעו לקראת כל סוף שנה קלנדרית.

משיכות בעל השליטה נרשמו בספרי החשבונות של חברה א' ולפיכך יתרות החוב קיבלו ביטוי בדוחותיה הכספיים של חברה א' בכל אחת מהשנים הרלוונטיות.

יחד עם זאת, חברה א' לא נתנה גילוי לפרטים מסוימים בקשר עם פעולות ומשיכות בעל השליטה המתוארות לעיל, במסגרת ביאור יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים, שנכלל בדוחותיה הכספיים לכל אחת מהשנים 2007-2012, ובמסגרת זאת - מידע בדבר הפעולות שבוצעו על ידי בעל השליטה, לרבות תיאור מנגנון המקדמות, ומשיכות המקדמות בפועל; מידע בדבר יתרת החוב של בעל השליטה; מידע בדבר יתרת החוב הגבוהה ביותר במהלך השנה של חברה ב' (כבעלת עניין) ושל בעל השליטה; מידע בדבר הכנסות המימון של חברה א' בגין יתרות חוב אלו.

גילוי באשר לפרטי מידע אלו נדרש בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 24, גילויים בהקשר לצד קשור (להלן – "IAS 24"), לתקנה 140(1) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע-2010 (להלן – "תקנות דוחות שנתיים") ולתקנה 64 לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים) התשנ"ג – 1993¹ (להלן – "תקנות עריכת דוחות שנתיים").

החלטת סגל הרשות:

לעמדת סגל הרשות, אי מתן גילוי נאות בדבר הפעולות והמשיכות שביצע בעל השליטה ואודות יתרות החוב של בעל שליטה וחברה ב' במסגרת הדוחות הכספיים של חברה א', לכל אחת מהשנים 2007 - 2012, כנדרש ב- IAS 24 ובתקנות דוחות שנתיים ותקנות עריכת דוחות שנתיים, לפי העניין, מהווה טעות מהותית, המחייבת הצגה מחדש של הדוחות הכספיים.

בסיס להחלטה:

סעיפים 5-8 ל- IAS 24, קובעים את תכלית הגילויים בהקשר של צד קשור, ולפיהם "יחסי צד קשור עשויים להיות בעלי השפעה על הרווח או ההפסד והמצב הכספי של ישות", ומשכך - "ידיעה על עסקאות צד קשור, על יתרות צד קשור שטרם נפרעו, כולל מחויבויות, ועל יחסי צד קשור של ישות, עשויה להשפיע על הערכותיהם של המשתמשים בדוחות הכספיים לגבי פעולותיה, לרבות הערכות של הסיכונים וההזדמנויות בפניהם ניצבת הישות".

¹ תקנות עריכת דוחות שנתיים רלוונטיות לתקופות שקדמו לשנת 2010, שנת תיקון תקנות אלה.

בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 8 (להלן – "IAS 8"), טעויות בתקופת דיווח קודמת הן השמטות מדוחות כספיים או הצגות מוטעות בדוחות כספיים של ישות לתקופות קודמות, אחת או יותר, הנובעות מכשל בשימוש, או משימוש לא נאות, במידע מהימן אשר היה זמין במועד שבו הדוחות הכספיים לאותן תקופות אושרו לפרסום, וכך ניתן היה לצפות באופן סביר שמידע זה יושג ויובא בחשבון בהכנת אותם דוחות כספיים והצגתם.

סעיף 41 ל- IAS 8, קובע כדלקמן:

"טעויות יכולות להיות בקשר של הכרה, מדידה, הצגה או גילוי של רכיבים של הדוחות הכספיים. דוחות כספיים אינם מצייתים לתקני דיווח כספי בינלאומיים, אם הם כוללים: (1) טעויות מהותיות, או (2) טעויות לא מהותיות, שבוצעו במכוון על מנת להשיג הצגה מסוימת של המצב הכספי, תוצאות הפעולות או תזרימי המזומנים של הישות...".

(ההדגשה אינה במקור)

כאמור במסגרת IAS 8, אי מתן גילוי נדרש אשר יש בו כדי להשפיע על קבלת החלטות של המשתמשים בדוחות הכספיים או שנעשה על מנת להשיג הצגה מסוימת של מצבה הכספי של החברה, תוצאות פעולותיה או תזרימי המזומנים שלה, הינו בבחינת טעות מהותית אשר בהתקיימה אין הדוחות הכספיים מצייתים לתקני ה-IFRS.

בנסיבות עניינה של החברה, אי מתן הגילוי אודות הפעולות והמשיכות של בעל השליטה ואודות יתרות החוב שלו ושל חברה ב' היו בבחינת טעות כאמור. הן הוראות התקינה והן הוראות הדין מדגישות את החשיבות שבמתן גילוי אודות עסקאות ופעולות עם בעל שליטה, ורואות בכך מידע שעשוי להשפיע על הערכות המשתמשים בדוחות הכספיים לגבי פעולות החברה והערכת הסיכונים וההזדמנויות בפניהם היא ניצבת. עניין זה גם הודגש במסגרת עדכון החלטה מספר 4-99 בעניין קווים מנחים לבחינת מהותיות של טעות בדוחות כספיים. יתרה מכך, הדבר מקבל משנה תוקף במקרים כמו זה של החברה, בהם ההתקשרות עם בעל השליטה והפעולות והמשיכות שביצע לא אושרו כדין. על כל אלו, מתווספת העובדה כי בעל השליטה שימש גם כמנכ"ל האמון על אישור הדוחות הכספיים, ובכלל זה שלמות הגילוי הניתן בהם, קל וחומר כאשר גילוי זה נוגע אליו עצמו.

משכך, על החברה להציג מחדש את דוחותיה הכספיים, על מנת לכלול בהם גילוי שלם, מלא ונאות אודות הפעולות והמשיכות של בעל השליטה ואודות יתרות החוב שלו ושל חברה ב'.

תיאור התיקון:

החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות ותיאמה בדרך של הצגה מחדש את ביאור יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים בדוחות הכספיים של שנים קודמות, על מנת לשקף למפרע את הגילוי המלא שלא ניתן בעבר.